

При виїзді в закордонні країни Вам необхідно знати, що в деяких з них існує реальна можливість зараження особливо небезпечними інфекційними захворюваннями, які характеризуються тяжким клінічним перебігом, ураженням життєво важливих органів і систем організму і можуть привести до смертельного результату.

Особливо небезпечні інфекції реєструються, в основному, в країнах Азії, Африки та Південної Америки. Але в зв'язку з розвитком міжнародного і комерційного туризму почастишали випадки зараження українських громадян особливо небезпечними інфекційними захворюваннями, що пов'язано з невиконанням ними обов'язкових профілактичних заходів.

ХОЛЕРА ТА ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА

За даними Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) більш ніж у 50 країнах світу відзначається неблагополуччя по холері. З країн Південно-Східної Азії традиційно неблагополучними є Китай, В'єтнам. В країни Європи, Японію, США холеру завозили з вогнищ, де вона реєструється постійно. Завдяки високому рівню культури населення поширення інфекції в цих країнах не спостерігалось. Найбільш неблагополучними по холері в даний час є:

- на європейському та азійському континентах: Індія, Лаос, Індонезія, Іран, Ірак, Туреччина, Афганістан;

- на американському континенті: Болівія, Бразилія, Гватемала, Гондурас, Мексика, Нікарагуа, Перу, Сальвадор;

- на африканському континенті: Ангола, Бурунді, Гана, Гвінея, Нігерія, Сомалі, Чад, Уганда, Танзанія, Сьєрра-Леоне.

В окремих країнах СНД також реєструються випадки захворювання на холеру.

Збудник захворювання - холерний вібріон, дуже довго виживає у відкритих водоймах, стійкий до низьких температур, на харчових продуктах виживає протягом 2-5 днів, на предметах домашнього вжитку і на білизні - до 2 тижнів. Згубно діють на збудника дезінфекційні засоби, кип'ятіння, сонячне світло.

Джерелом захворювання є тільки людина (хворий або носій). Кількість вібріонів, виділених у зовнішнє середовище велике (в кожному мілілітрі випорожнень і блювотних мас міститься до 1 млрд. вібріонів).

Збудник потрапляє в організм людини через рот, виділяється в зовнішнє середовище з фекаліями і блювотними масами. Холера є типовою кишковою інфекцією, поширення якої відбувається через воду, їжу, побутовим шляхом. Мухи є механічним переносником вібріонів з випорожнень на продукти, предмети домашнього вжитку.

Сприйнятливість до холери висока. Частіше хворіють люди, які не дотримуються елементарних правил профілактики кишкових інфекцій, живуть в антисанітарних умовах та вживають продукти і воду не гарантованої якості.

Прояви холери різноманітні. Можлива різна тяжкість захворювання: поряд з важкими формами, що закінчуються смертю, холера може протікати як помірний розлад шлунково-кишкового тракту. Можливо носійство збудника, коли клініки немає, а людина виділяє велику кількість мікробів в зовнішнє середовище з калом і блювотними масами (на

1 клінічну форму припадає від 10 до 100 носіїв). Такі люди найбільш небезпечні в епідеміологічному відношенні, тому що при недотриманні правил особистої гігієни можуть заразити велику кількість людей.

Інкубаційний період (від початку зараження до появи перших ознак хвороби) триває від декількох годин до 5 діб. Хвороба починається гостро. Першою ознакою холери є пронос, що раптово починається. У найближчі години від початку захворювання втрати рідини можуть становити кілька літрів, що веде до тяжкого стану хворого. Блювота з'являється раптово слідом за проносом. Незабаром з'являються сильні м'язові судоми, частіше в області литок. Риси обличчя загострюються, шкіра холодна на дотик, легко збирається в складки (розправляється повільно). Голос стає сиплим і зникає, з'являється задишка, температура тіла падає нижче норми.

Відрізнити холеру від інших кишкових інфекцій за клінічними проявами буває дуже складно. Тому хворим в обов'язковому порядку проводять бактеріологічне обстеження.

Після ізоляції хворого проводяться дезінфекційні заходи, визначається коло контактних, щодо яких також проводиться комплекс протиепідемічних заходів, передбачених санітарним законодавством для локалізації вогнища.

ЧУМА ТА ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА

Чума - одне з гострих інфекційних захворювань, що відносяться до групи особливо небезпечних. Чумою хворіють як тварини, так і люди. Збудник чуми постійно існує в природі. Він вражає гризунів, які є основними носіями цієї інфекції. Переносять збудника чуми блохи, що паразитують на гризунах. Природні вогнища чуми існують на всіх континентах земної кулі, крім Австралії та Антарктиди. Випадки захворювання людей чумою зареєстровані в Індії, Зімбабве, Мадагаскарі, Мозамбіку, Малавії, В'єтнамі. Зараження чумою відбувається:

- через шкіру внаслідок укусу інфікованих бліх або контакту з інфікованими тваринами - гризунами. У цьому випадку людина захворює шкірно-бубонною, бубонною формами чуми, коли збільшуються лімфовузли. При несвоєчасно розпочатому лікуванні, бубонна форма може ускладнитися легеневою;

- повітряно-крапельним шляхом - в результаті контакту хворого на легеневу форму чуми зі здоровою людиною. Легенева форма є найбільш важкою формою захворювання і надзвичайно небезпечною для оточуючих. Тому важливо своєчасно звернутись до лікаря при раптовій появі таких симптомів як висока температура, пропасниця, сильний головний біль, гнітючий стан, важке дихання, кашель з кров'ю.

Час, який проходить з моменту потрапляння чумної палички в організм здорової людини до появи перших симптомів, - від декількох годин до 6 днів. Зараження через такі предмети, як багаж, малоймовірно. Тільки при своєчасному зверненні до лікаря лікування чуми відбувається успішно. З метою попередження захворювання на чуму необхідно суворо дотримуватись обмежувальних заходів, визначених для кожної країни, де є природні осередки чуми.

ЖОВТА ЛИХОМАНКА ТА ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА

Жовта лихоманка - це гостре вірусне захворювання, що передається комарами і поширене в тропічних і субтропічних зонах. Захворіти на жовту лихоманку можна як в природних умовах, так і в населених пунктах. Інкубаційний період від моменту зараження до перших клінічних ознак - від 3 до 6 днів. Початок захворювання характеризується вираженим токсикозом: головний біль, висока температура, геморагічний висип. Потім відбувається ураження нирок, печінки з розвитком жовтяниці і гострої ниркової недостатності. Перебіг хвороби дуже важкий: в 25% випадків відзначаються смертельні наслідки. Всесвітня організація охорони здоров'я визначила 47 країн Південно-Американського і Африканського континентів, де є неблагополучні території і реєструються захворювання людей. При виїзді в ці країни потрібне проведення профілактичних щеплень, що є єдиною і обов'язковою мірою попередження цього небезпечного захворювання. Щеплення проводяться не пізніше, ніж за 10 днів до виїзду, з оформленням Міжнародного свідоцтва про вакцинацію. Без цього свідоцтва виїзд в неблагополучні країни забороняється. Імунітет зберігається протягом 10 років.

МАЛЯРІЯ ТА ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА

Малярія - важке інфекційне захворювання, яке широко розповсюджене в країнах з тропічним і субтропічним кліматом. Зараження відбувається при укусах малярійних

комарів. Відомі 4 форми малярії, з яких найбільш важка - тропічна, поширена в країнах Африки. Інкубаційний період від 7 днів до 1 місяця при тропічній малярії і до 3-х років при інших формах.

Симптоми - підвищення температури, озноб, сильне потовиділення, головний біль, слабкість. При тропічній малярії без проведення своєчасного специфічного лікування можливий смертельний результат у дуже короткий термін від початку захворювання.

З метою профілактики необхідно регулярно приймати протималярійні препарати. Їх прийом треба починати за 1 тиждень до виїзду в "тропіки", продовжувати весь період перебування і 1 місяць після повернення. Вибір препарату залежить від країни перебування, доза визначається лікарем. Під час перебування в малярійної місцевості необхідно захищати себе від укусів комарів. Для запобігання зальоту комарів до приміщення, вікна і двері повинні бути закриті сітками. Для захисту від комарів рекомендується застосовувати репеленти (відлякуючі засоби), електрофумігатори. Необхідно пам'ятати, що під час перебування в неблагополучній щодо малярії країні і протягом 3-х років після перебування на батьківщині при будь-якому підвищенні температури слід негайно звертатися до лікувального закладу і повідомити лікаря, що ви були в "тропіках".